

Karta przedmiotu

Nazwa i kod przedmiotu	Konteksty historyczne i kulturowe literatury USA (Konwersatorium), PG_00137665						
Kierunek studiów	Filologia angielska (O)						
Data rozpoczęcia studiów	październik 2026 r.	Rok akademicki realizacji przedmiotu			2027/2028		
Poziom kształcenia	I stopnia - licencjackie	Grupa zajęć			Grupa zajęć obowiązkowych z zakresu kierunku studiów		
Forma studiów	stacjonarne	Sposób realizacji			na uczelni		
Rok studiów	2	Język wykładowy			angielski		
Semestr studiów	3	Liczba punktów ECTS			2.0		
Profil kształcenia	ogólnoakademicki	Forma zaliczenia			zaliczenie		
Jednostka prowadząca	Rektor -> Wydział Filologiczny -> Instytut Anglistyki i Amerykanistyki						
Imię i nazwisko wykładowcy (wykładowców)	Odpowiedzialny za przedmiot	dr Alicja Chmielek					
	Prowadzący zajęcia z przedmiotu						
Formy zajęć	Forma zajęć	Wykład	Ćwiczenia	Laboratorium	Projekt	Seminarium	RAZEM
	Liczba godzin zajęć	30.0	0.0	0.0	0.0	0.0	30
	W tym liczba godzin zajęć na odległość: 0.0						
Aktywność studenta i liczba godzin pracy	Aktywność studenta	Udział w zajęciach dydaktycznych, objętych planem studiów		Udział w konsultacjach		Praca własna studenta	RAZEM
	Liczba godzin pracy studenta	30		2.0		18.0	50
Cel przedmiotu	W ramach tych zajęć omówimy charakterystyczne dla kultury amerykańskiej dokumenty założycielskie, koncepcje i metafory, takie jak idea amerykańskiej wyjątkowości, dążenie do szczęścia, obywatelskie nieposłuszeństwo, koncept dziękczynienia, imigracja i tygiel kulturowy, stosunki rasowe, migracje i różnorodność kulturowa. Skupimy się na retoryce dokumentów formacyjnych, jak Deklaracja Niepodległości, Konstytucja Stanów Zjednoczonych wraz z poprawkami i Adres Gettysburski. Omówimy politykę wielokulturowości, kultury mniejszości, prawa kobiet, aktywizm społeczny i ekologię.						

Efekty uczenia się przedmiotu	Effekt kierunkowy	Effekt z przedmiotu	Sposób weryfikacji i oceny efektu
	[FAL3_K01] Jest gotowa do krytycznej oceny zakresu posiadanej przez siebie wiedzy i umiejętności, w szczególności z zakresu języka angielskiego, językoznawstwa i literatur anglojęzycznych.	K_01 Jest gotów do krytycznej oceny zakresu posiadanej przez siebie wiedzy i umiejętności, w szczególności z zakresu języka angielskiego, amerykańskiej retoryki i literatury amerykańskiej.	[SK1] wypowiedź ustna/rozmowa/ dyskusja [SK4] test/egzamin - ustny lub pisemny [SK8] obserwacja samodzielnej lub zespołowej pracy studenta
	[FAL3_U02] Potrafi właściwie korzystać ze zdobytej wiedzy przedmiotowej, aby identyfikować, analizować, interpretować i wyjaśniać fakty, zjawiska i procesy z zakresu języka angielskiego, językoznawstwa i literatur anglojęzycznych, posługując się pojęciami i metodami z zakresu językoznawstwa i literaturoznawstwa	K_U02 Potrafi właściwie korzystać ze zdobytej wiedzy, aby identyfikować, analizować, interpretować i wyjaśniać fakty, zjawiska i procesy z zakresu historycznych i kulturowych kontekstów literatury amerykańskiej, posługując się pojęciami z zakresu literaturoznawstwa (okres literacki, gatunek).	[SU1] wypowiedź ustna/rozmowa/ dyskusja [SU4] test/egzamin - ustny lub pisemny [SU5] realizacja zadania problemowego [SU6] demonstracja umiejętności praktycznych [SU8] obserwacja samodzielnej lub zespołowej pracy studenta
	[FAL3_U08] Potrafi wykorzystywać i komunikować ustnie i pisemnie podstawową wiedzę kontekstową z zakresu historii, kultury i realioznawstwa krajów anglojęzycznych oraz nauk pomocniczych i pokrewnych filologii angielskiej w języku angielskim i polskim.	K_U08 Potrafi wykorzystywać i komunikować ustnie i pisemnie podstawową wiedzę kontekstową z zakresu historii, kultury i realioznawstwa USA oraz nauk pomocniczych i pokrewnych amerykanistyce w języku angielskim i polskim.	[SU1] wypowiedź ustna/rozmowa/ dyskusja [SU4] test/egzamin - ustny lub pisemny [SU5] realizacja zadania problemowego [SU8] obserwacja samodzielnej lub zespołowej pracy studenta
	[FAL3_W02] Zna i rozumie w zaawansowanym stopniu wybrane zagadnienia stanowiące podstawową wiedzę ogólną z zakresu literaturoznawstwa krajów anglojęzycznych.	K_W02 Zna i rozumie w zaawansowanym stopniu wybrane zagadnienia stanowiące podstawową wiedzę ogólną z zakresu literaturoznawstwa USA.	[SW4] test/egzamin - ustny lub pisemny [SW1] wypowiedź ustna/rozmowa/ dyskusja [SW5] realizacja zadania problemowego
	[FAL3_W12] Zna i rozumie wybrane zagadnienia i terminologię z zakresu wiedzy o historii, kulturze i realiach krajów anglojęzycznych, stanowiącej podstawowy kontekst dla badań nad językiem angielskim i literaturą anglojęzyczną.	K_W12 Zna i rozumie wybrane zagadnienia i terminologię z zakresu wiedzy o historii, kulturze i realiach USA, stanowiącej podstawowy kontekst dla badań nad językiem angielskim i literaturą USA.	[SW4] test/egzamin - ustny lub pisemny [SW1] wypowiedź ustna/rozmowa/ dyskusja [SW5] realizacja zadania problemowego

Treści przedmiotu

Konwersatorium przedstawia wybrane przez prowadzącego zagadnienia dotyczące historycznych i kulturowych kontekstów literatury brytyjskiej, przykładowo:

Charakterystyka demograficzna USA; kolonizacja i rywalizacja o wpływy; podatki i przemysł; motywacja kolonistów do walki o niepodległość.

Formatywne dokumenty: *Deklaracja niepodległości* Jeffersona; struktura retoryczna dokumentu i jego narastające znaczenie w historii USA.

Formatywne dokumenty: Konstytucja USA i Karta Praw - jak od podstaw tworzyć nowoczesne państwo.

Rdzenni Amerykanie, wczesne handlowe relacje, zachodnia ekspansja, niespełnione obietnice i złamane traktaty, rezerwy i podział ziemi, przymusowa asymilacja i szkolnictwo, współczesne relacje z plemionami.

Koncepcje, które nadały kształt kulturze amerykańskiej od okresu kolonialnego do współczesności. Kształtowanie się ustroju politycznego i instytucji amerykańskich. Ekscepcjonalizm i indywidualizm. Henry David Thoreau i koncepcja nieposłuszeństwa obywatelskiego.

Wojna domowa 1860-1865, jej przyczyny i skutki; niewolnictwo, abolicjonizm; znaczenie i praktyczne zastosowanie 13 i 14 poprawki do konstytucji;

Formatywne dokumenty: Abraham Lincoln, "Adres Getysburski"; szacunek dla tych, którzy przegrali bitwę jako baza dla ponownego złączenia kraju.

Ruch sufrażystek, prawa wyborcze, prawo do dysponowania własnymi pieniędzmi i edukacji; 19 poprawka do Konstytucji.

Historia troski o zdrowie w USA, prywatyzacja ubezpieczeń medycznych, Medicaid, Medicare i Obamacare.

Migracja i koncepcja dziękczynienia; regulacje stanowe i federalne dotyczące migracji.

	Ruch na rzecz konserwacji przyrody i pierwsze parki narodowe; ustawy federalne dotyczące ochrony środowiska naturalnego. Formatywne dokumenty: Theodore Roosevelt, mowa po ataku na Pearl Harbor; dyskurs wojenny i amerykański izolacjonizm. Wzrost znaczenia Drugiej Poprawki do Konstytucji, jej interpretacja; powszechny dostęp do broni, zamachy i masowe strzelaniny w miejscach publicznych. Media oraz aktualne zjawiska kultury amerykańskiej; znaczące ruchy społeczne: Rosa Parks i bojkot autobusów w Montgomery, Alabama, Martin Luther King i protesty w Birmingham, Marsz na Waszyngton i mowa "I Have a Dream". Wykorzystanie współczesnych mediów przez ruch praw człowieka w latach 1960tych (telewizja i nowoczesne nagłośnienie na Marszu na Waszyngton); ustawowe ograniczające dyskryminację na tle rasowym w latach 1960tych. Wielokulturowość i kultury mniejszości; konserwatywny argument za równością małżeńską; prawa partnerskie w poszczególnych stanach aż do ustawy federalnej w 2015 roku.		
Wymagania wstępne i dodatkowe	znajomość języka angielskiego na poziomie B2		
Sposoby i kryteria oceniania osiągniętych efektów uczenia się	Sposób oceniania (składowe)	Próg zaliczeniowy	Składowa oceny końcowej
	Egzamin	50.0%	50.0%
	Rozwiązywanie problemów postawionych przez prowadzącego	50.0%	30.0%
	Obecność, udział w dyskusji	50.0%	20.0%
Zalecana lista lektur	Podstawowa lista lektur	Rottenberg Anette and Donna Haisty Winchell, <i>The Structure of Argument</i>, Bedford/St. Martin 2009. (<i>excerpts/ wybrane fragmenty</i>). <i>Rereading America. Cultural Contexts for Critical Thinking and Writing.</i> Colombo et al. Bedford/St. Martin 2007; 2016. Campbell Neil, and Alasdair Keen. <i>American Cultural Studies: An Introduction to American Culture</i>. New York: Routledge, 2006 (<i>excerpts/ wybrane fragmenty</i>). Michael Sandel, Justice (lecture series) http://justiceharvard.org/	

Uzupełniająca lista lektur	ECONOMY AND POLITICS: George Lakoff. <i>How Liberals and Conservatives Think</i> (2002). George Lakoff. <i>The Political Mind: A Cognitive Scientists Guide to Your Brain and Its Politics</i> (2009). George Lakoff. <i>The All New Don't Think of an Elephant! Know Your Values and Frame the Debate</i> (2014). Benjamin Barber, <i>If Mayors Ruled the World: Dysfunctional Nations, Rising Cities</i> (2013) Barbara Ehrenreich, <i>Bright-sided: How the Relentless Promotion of Positive Thinking Has Undermined America</i> (2009) Michael Sandel, <i>Justice: What is the Right Thing to Do?</i> (2010). Michael Sandel, <i>What Money Cant Buy: The Moral Limits of Markets</i> (2012). Paul Krugman. <i>The Return of Depression Economics and the Crisis of 2008</i> (2009). Paul Krugman, <i>The Conscience of a Liberal</i> (2009). Jennifer Burns, <i>Goddess of the Market: Ayn Rand and the American Right</i> (2009). Jeff Flake, <i>Conscience of a Conservative: A Rejection of Destructive Politics and a Return to Principle</i> (2017) David Graeber, <i>Debt: The First 5000 Years</i> (2011) David Graeber, <i>Bullshit Jobs: A Theory</i> (2018) Tom Mueller, <i>Crisis of Conscience: Whistleblowing in an Age of Fraud</i> (2019) Simon Winchester. <i>Land: How the Hunger for Ownership Shaped the Modern World</i> (2022). <i>The Dangerous Case of Donald Trump: 27 Psychiatrists and Mental Health Experts Assess a President</i> (2017). Bob Woodward, <i>Fear: Trump in the White House</i> (2018). Craig Unger, <i>House of Trump, House of Putin</i> (2018) David E. Sanger, <i>The Perfect Weapon: War, Sabotage, and Fear in the Cyber Age</i> (2018) Philippe Sands, <i>East West Street: On the Origins of Genocide and Crimes against Humanity</i> (2016)
----------------------------	---

	Timothy Snyder, <i>The Road to Unfreedom</i> (2018) Timothy Snyder, <i>On Tyranny: Twenty Lessons from the Twentieth Century</i> (2017) NONFICTION: Arlie Russell Hochschild, <i>Strangers in Their Own Land: Anger and Mourning on the American Right</i> (2016). Barbara Ehrenreich, <i>Dancing in the Streets: A History of Collective Joy</i> (2006) Ronan Farrow, <i>War on Peace: The End of Diplomacy and the Decline of American Influence</i> (2018) Masha Gessen, <i>The Brothers: The Road to an American Tragedy</i> (2015). A.J. Jacobs, <i>The Year of Living Biblically. One's Man Humble Quest to Follow the Bible as Literally as Possible</i> (2008). Maggie Nelson, <i>The Art of Cruelty: A Reckoning</i> (2020) Rebecca Solnit, <i>Savage Dreams. A Journey into the Hidden Wars of the American West</i> (1994) Rebecca Solnit, <i>Wanderlust. A History of Walking</i> (2000) Rebecca Solnit, <i>A Field Guide to Getting Lost</i> (2005) BLACK LIVES MATTER: Frederick Douglass, <i>Narrative of the Life of Frederick Douglass, an American Slave Written by Himself</i>, Boston 1845 http://digital.library.upenn.edu/women/antin/land/land.html Harriet Ann Jacobs, <i>Incidents in the Life of a Slave Girl Written by Herself</i>, Boston 1861. http://www.gutenberg.org/cache/epub/11030/pg11030-images.html Sojourner Truth, <i>The Narrative of Sojourner Truth</i> (1850) https://www.gutenberg.org/ebooks/1674 William Wells Brown, <i>Clotel or the Presidents Daughter</i> (1853) https://www.gutenberg.org/ebooks/2046 Frances E.W. Harper, <i>Iola Leroy</i> (1892) https://www.gutenberg.org/ebooks/12352 Charles W. Chesnutt, <i>The House Behind the Cedars</i> (1900)
--	--

	https://www.gutenberg.org/ebooks/472 Paul Laurence Dunbar, <i>Sport of the Gods</i> (1902) https://www.gutenberg.org/ebooks/17854 James Weldon Johnson, <i>The Autobiography of Ex-Colored Man</i> (1912). https://www.gutenberg.org/cache/epub/11012/pg11012.html Nella Larsen, <i>Passing</i>, 1929 Martin Luther King, <i>Why We Cant Wait</i> (1964) Toni Morrison, <i>Jazz</i> (1992). Chris Gardner, <i>The Pursuit of Happyness</i> (2006). Margot Lee Shetterly, <i>Hidden Figures</i> (2016). Michelle Obama, <i>Becoming</i> (2019) Ilyon Woo, <i>Master Slave Husband Wife: An Epic Journey from Slavery to Freedom</i> (2023) NATIVE AMERICANS: Eduardo Galeano, <i>Open Veins of Latin America: Five Centuries of the Pillage of a Continent</i>. Introduction by Isabel Allende (1971) M. Kat Anderson, <i>Tending the Wild. Native American Knowledge and the Management of Californias Natural Resources</i> (2005) John P. Bowes, <i>Northern Indian Removal</i> (2016) Benjamin Madley, <i>An American Genocide: The United States and the California Indian Catastrophe, 1846-1873</i> (2016) Andrés Reséndez, <i>The Other Slavery: The Uncovered Story of Indian Enslavement in America</i> (2016) Dennis Banks and Richard Erdoes, <i>Ojibwa Warrior: Dennis Banks and the Rise of the American Indian Movement</i> (2014). Dee Brown, <i>Bury My Heart at Wounded Knee: An Indian History of the American West</i> (1970) S.C. Gwynne, <i>Empire of the Summer Moon: Quanah Parker and the Rise and Fall of the Comanches, the Most Powerful Tribe in American History</i> 2010) Scott Zesch, <i>The Captured: A True Story of Abduction by Indians on the Texas Frontier</i> (2004) David Grann, <i>Killers of the Flower Moon: The Osage Murders and the</i>
--	---

	<i>Birth of the FBI</i> (2017) Zitkala-Ša, <i>American Indian Stories</i> (1921) (online) Joy Harjo, <i>Crazy Brave: A Memoir</i> (2012) Joy Harjo, <i>Conflict Resolution for Holy Beings: Poems</i> (2015) Joy Harjo, <i>An American Sunrise: Poems</i> (2019) IMMIGRANTS: Mary Antin, <i>The Promised Land</i> (Cambridge 1912). http://digital.library.upenn.edu/women/antin/land/land.html Upton Sinclair, <i>The Jungle</i> (1907) http://www.gutenberg.org/ebooks/140 Susan Sontag, <i>In America</i> (2000). HEALTH, ILLNESS, ADDICTION: Timothy C. Winegard, <i>The Mosquito: A Human History of Our Deadliest Predator</i> (2019) Porochista Khakpour, <i>Sick: A Memoir</i> (2018). Julie Rehmeyer, <i>Through the Shadowlands: A Science Writers Odyssey into an Illness Science Doesn't Understand</i> (2017). Chris McGreal, <i>American Overdose. The Opioid Tragedy in Three Acts</i> (2018) Barbara K. Lipska, <i>The Neuroscientist Who Lost Her Mind</i> (2018) ECOLOGY: Henry David Thoreau, <i>Walden</i>, 1854. https://www.gutenberg.org/files/205/205-h/205-h.htm Rachel Carson, <i>Silent Spring</i> (1962). https://www.newyorker.com/magazine/1962/06/16/silent-spring-part-1 Philip Lymbery, <i>Farmageddon: The True Cost of Cheap Meat</i> (2014). Naomi Klein, <i>This Changes Everything: Capitalism versus the Climate</i> (2015). Barack Obama, <i>The Audacity of Hope: Thoughts on Reclaiming the American Dream</i> (2006). Naomi Klein, <i>No Is Not Enough: Defeating the New Shock Politics</i>
--	---

	(2017). Margaret Atwood, <i>Oryx and Crake</i> (2009). (Yes, the writer is Canadian, but this dystopian novel is really about the US.) FICTION: Joyce Carol Oates, <i>Black Water</i> (1992) Margaret Atwood, <i>The Testaments</i> (2019) Zadie Smith, <i>On Beauty</i> (2005). Patricia Highsmith, <i>Carol</i> (1952) Chimamanda Ngozi Adichie, <i>Americanah</i> (2013). Donna Tartt, <i>The Secret History</i> (1992); <i>The Goldfinch</i> (2013). Elizabeth Strout, <i>Anything is Possible</i> (2017). Ocean Vuong, <i>On Earth We Were Briefly Gorgeous</i> (2019). Gillian Flynn. <i>Dark Places</i>. Broadway Books (2010). Khaled Hosseini, <i>The Kite Runner</i> (2003). Khaled Hosseini, <i>And the Mountains Echoed</i> (2013) Hanya Yanagihara, <i>A Little Life</i> (2015) Hanya Yanagihara, <i>To Paradise</i> (2022) Otessa Moshfegh, <i>My Year of Rest and Relaxation</i> (2018) R.F. Kuang, <i>Yellowface: A Novel</i> (2023) #METOO Ronan Farrow, <i>Catch and Kill: Lies, Spies, and Conspiracy to Protect Predators</i> (2019) Roxane Gay, <i>Bad Feminist: Essays</i> (2014) Kate Manne, <i>Entitled: How Male Privilege Hurts Women</i> (2020) Mary L. Trump, <i>Too Much and Never Enough: How My Family Created the World's Most Dangerous Man</i> (2020) Curtis Sittenfeld, <i>Rotham: A Novel</i> (2020)
--	--

	Rebecca Solnit, <i>Recollections of My Nonexistence: A Memoir</i> (2020) Rebecca Solnit, <i>Men Explain Things to Me</i> (2014) Martha C. Nussbaum, <i>Citadels of Pride: Sexual Abuse, Accountability, and Reconciliation</i> (2021) LGBTQIA Michael Bronsky, <i>A Queer History of the United States</i> (2011) Angela Chen, <i>Ace: What Asexuality Reveals about Desire, Society, and the Meaning of Sex</i> (2020) Lillian Faderman, <i>The Gay Revolution. The Story of the Struggle</i> (2015) Lillian Faderman, <i>Harvey Milk: His Life and Death</i> (1918) Lillian Faderman, <i>Naked in the Promised Land. A Memoir</i> (2003) Halberstam, J. <i>The Queer Art of Failure</i> (2011) Christopher Isherwood, <i>A Single Man</i> (1964) Audre Lorde, <i>Zami: A New Spelling of My Name: A Biomythography</i> (1982) Audre Lorde, <i>Sister Outsider</i> (1984) Kate Bornstein, <i>Gender Outlaw</i> (1994) Alison Bechdel, <i>Fun Home: A Family Tragicomic</i> (2006) David Sedaris, <i>Dress Your Family in Corduroy and Denim</i> (2004). David Leeming, <i>James Baldwin: The FBI File</i> (2017) Jonathan Net Kats, <i>The Daring Life and Dangerous Times of Eve Adams</i> (2021) Carolina De Robertis, <i>The Gods of Tango</i> (2015) ART / CULTURE / BORDERS/PERIPHERIES Susan Sontag, <i>On Photography</i> (1977) Susan Sontag, <i>Regarding the Pain of Others</i> (2003) (on war photography specifically) Julia Bryan-Wilson: <i>Fray: Art and Textile Politics</i> (2017) Gloria Anzaldua, <i>Borderlands/La Frontera: The New Mestiza</i> (1987)
--	--

		Zajęcia kończą się egzaminem. Egzamin składa się z 3 pytań (2 dotyczących dwóch książek wybranych przez studenta i jednego odnoszącego się do tematów poruszanych na wykładach). Odpowiedź powinna ująć, jak wybrana książka odnosi się do kultury amerykańskiej lub w jaki sposób ją odzwierciedla. Nie więcej niż troje studentów z jednej specjalności może wybrać jedną książkę. The course ends with an exam. The exam consists of 3 questions (2 concerning two books of student's choice, and one pertaining to the topics covered by the lectures. The student should be able to expand on how the book of their choice relates to or in which way it reflects American culture. No more than 3 students within one division can choose one book.
	Adresy eZasobów	
Przykładowe zagadnienia/ przykładowe pytania/ realizowane zadania		
Praktyki zawodowe w ramach przedmiotu	Nie dotyczy	

Dokument wygenerowany elektronicznie. Nie wymaga pieczęci ani podpisu.